

Výtvarné osvojovanie skutočnosti

Línia

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- Línia vzniká pohybom bodu, v kresbe predstavuje zjednodušenie predmetov.
- Je základným stavebným prvkom vo výtvarnom umení.
- Predstavuje čiaru, pravidelnú, rovnú nakreslenú pravítkom, alebo zvlnenú, nepravidelnú nakreslenú voľnou rukou.
- V nakreslenej línii sa prejavuje rukopis jej tvorcu, ktorý ju môže použiť na definovanie okrajov, vytváranie tieňov alebo hodnôt či vytvorenie ilúzie formy
- Línie rozdeľujeme na definovateľné a nedefinovateľné

- **DEFINOVATEĽNÉ** – ich tvar sa dá presne opísať, aj matematicky napr. kružnice, priamky, elipsy. Pri kreslení definovateľnej línie môžeme použiť rysovacie pomôcky a tieto línie delíme na priamky a krivky.
- V prírode sa s rovnou priamkou stretávame zriedka napr. hrany kryštálov, často sa však vyskytuje vo výtvoroch človeka napr. v architektúre.
- **NEDEFINOVATEĽNÉ** – takéto línie nemôžeme presne opísať, nedajú sa ani matematicky vyjadriť. Ide napr. o obrys stromu, tvar potoka, zvierat... Môžeme ich ale nakresliť voľnou rukou.

- Línie vyvolávajú dojem pohybu, pretože pri ich pozorovaní oko vykonáva pohyb, pričom smer pozorovania je často ovplyvnený smerom písania a čítania(zľava doprava)

(T.Filová: Teória a metodika animačných činností. Výtvarný odbor, SPN)

- Rozlišujeme tri základné smery línie – horizontálne, vertikálne, diagonálne

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- **Horizontálna línia** – vodorovný smer, vyvoláva pocit pokoja (rovina, hladina jazera...). Horizontála nehybnosti, odpočinku je *pasívna*. Napr. renesancia...
- **Vertikálna línia** – zvislý smer, je výrazom majestátnosti, výšky, hĺbky, ktorý je odvodený z pozorovania prírody (ľudské telo, stromy, rastliny), je *aktívna*. Napr. gotika...
- **Diagonálna línia** – šikmý smer, diagonála, ak má začiatok v ľavom dolnom rohu znázorňuje stúpanie, opačne ak vychádza z pravého dolného okraja znázorňuje klesanie. Šikmé línie vyvolávajú *nepokoj*, pôsobia dynamicky. Napr. barok...

- Línie môžu byť aj ploché (čiara), alebo trojrozmerné (tyč), môžu byť tvrdé, ostré, rovné, geometrické, môžu byť organické, hladké, jemné, vlnité. Môžu byť aj uzavreté okolo tvaru a nemajú žiadne koncové body, alebo na koncoch môžu byť otvorené. Rozdeľujú priestor a objem v ktorom sa nachádzajú a súčasne môžu prvky spájať.
- Obrysové línie sa nazývajú kontúry

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Výtvarné aktivity:

1.

- Vymyslite a nakreslite príbeh čiary od jej vzniku až po zánik.
- Pri tvorbe využívajte rovnosť, krivosť, zmeny hrúbky, prerušenie...
- Opíšte príbeh na papier.
- Vytvorte 3D obraz čiary, ktorá v závere príbehu vznikne, využite rôzny odpadový materiál, ktorý nájdete v triede.
- Záverečnú prácu vystavte v triede.

2.

- Popíšte jednotlivé čiary na obraze W. Kandinskeho.
- Aké pocity vo vás vyvolávajú?
- Čo by ste na obraze zmenili a prečo?
- Ako by ste obraz pomenovali?

3.

- Na webovej stránke - <https://www.wassilykandinsky.net> si prezrite tvorbu autora a vyhládajte obraz, ktorý sa vám najviac páči.
- Charakterizujte obraz, jeho obsah aj formu.
- Prekreslite obraz jednotlivými čiarami bez použitia farby, len čisté čiary rôznych druhov.
- Vytvorte voľnú interpretáciu diela.

- Záverečné práce poukladajte vedľa seba.
- Pozrite si, aké čiary boli vo vašej práci použité a ktoré tam chýbajú.
- Porozprávajte, ako na vás jednotlivé diela vplývajú, aké pocity vyvolávajú.
- Vyberte z diel to, na ktorom je zobrazených najviac druhov čiar.

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

➤ Ďakujem za pozornosť

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

www.esf.gov.sk

www.minedu.gov.sk